

RECENZIJA monografije „Udžbenički komplet u nastavi srpskog kao stranog jezika”, autora Aleksandra M. Novakovića

Monografija ima 232 strane i sastoji se od sledećih poglavlja: (1) *Uvodna reč autora*, (2) *Udžbenički komplet u nastavi stranog jezika*, (3) *Evaluacija udžbeničkog kompleta u nastavi stranog jezika*, (4) *Udžbenici i radne sveske u nastavi srpskog kao stranog jezika* i (5) *Zaključna razmatranja*. Na kraju je dat spisak literature i izvora, *Indeks pojmova* i *Indeks autora*.

Svako ko se bavi ili se bavio nastavom stranog jezika zna koliko je to zahtjevan i dugotrajan proces i sa kakvim izazovima se treba suočiti, s obzirom na strukturu svakog pojedinačnog jezika. Kao osnovna podrška u tom procesu, kako predavačima tako i učenicima / studentima, jeste udžbenik, odnosno udžbenički komplet. U savremenoj metodici nastave stranih jezika udžbenik i priručnici uz njega i dalje su glavno glotodidaktičko sredstvo, ali se njegova funkcija pomjerila iz okvira učenja samo jezika i proširila se na brojne druge sadržaje koji se usvajaju upotrebom jezika. Autor zato s pravom uvodi termin *polifunkcionalnost* udžbenika, naglašavajući da se ovaj termin po prvi put uvodi u metodiku nastave stranog jezika i eksplicitno navodeći karakteristike jednog takvog udžbeničkog kompleta. Autor dalje navodi da savremeni udžbenički komplet omogućava ravnomijeran razvoj svih jezičkih kompetencija sa ciljem ovladavanja interkulturalnom komunikacijom, ali ukazuje i na njegove nedostatke.

U uvodnom, teorijsko-metodološkom dijelu rada, A. Novaković je konsultovao brojne autore čiji su radovi aktuelni za datu temu i ukazao na vrlo širok i kompleksan kontekst u okviru koga se analiziraju udžbenici, njihov sadržaj, distribucija i interpretacija materijala, mogućnosti i ciljevi korišćenja. Analizira se značaj svakog pojedinačnog segmenta kompleta: udžbenik, radna sveska, elektronski interaktivni udžbenik, auditivni i drugi materijali, razni priručnici, sa posebnim osvrtom na razvoj i aktuelnost elektronskih sredstava u nastavi jezika.

U drugom dijelu rada se analiziraju brojne evaluacije udžbeničkih kompleta namijenjenih uglavnom učenju engleskog kao stranog jezika ukazujući na veliki broj „stanovišta sa kojih autori pristupaju njihovom oblikovanju, kao i postojanje raznolikosti u izboru kriterijuma kojima se koriste pri kvalitativnoj analizi pojedinačnih jedinica udžbeničkog kompleta.” Na osnovu ove analize, autor daje svoj prijedlog obrasca za procjenu kvaliteta udžbenika u nastavi stranog jezika bazirajući ga na tri osnovne vrijednosti: dizajn i opšti atributi udžbenika; sadržaj; didaktičko-metodičko oblikovanje. Svaka od ovih vrijednosti je posebno analizirana i raščlanjena što rezultira detaljnim i sveobuhvatnim sagledavanjem nastavnog sredstva. Izdvajanje evaluacionih parametara za udžbeničke komplete predstavlja najznačajni doprinos ove monografije, najviše zbog toga što se prvi put ovakve vrijednosti mogu primijeniti za potrebe srpskog kao stranog jezika. Autor upravo to i čini u nastavku rada analizirajući dvanaest aktuelnih udžbenika za srpski kao strani jezik prema predloženom evaluacionom obrascu. Zaključak ove analize jeste: nijedan udžbenički komplet ne zadovoljava kriterijum polifunkcionalnosti, iako svaki od njih ima odgovarajuće vrijednosti za potrebe učenja srpskog jezika; vrlo mali broj udžbenika ima

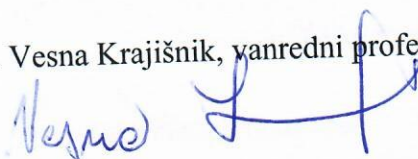
prateća sredstva koja karakteriše udžbenički komplet; elektronski udžbenici su vrlo rijetki i uglavnom ne zadovoljavaju navedene kriterijume.

Autor je ovom studioznom analizom strukturno raščlanio većinu aktuelnih udžbeničkih kompleta koji se koriste za učenje srpskog kao stranog jezika kako bi ukazao na vrijednosti i nedostatke njihovih segmenata. Ovo je prva obimna, dosledna i detaljna analiza glotodidaktičkih sredstava, kako štampanih, tako i elektronskih, u našem govornom području. Značaj ove analize je višestruk: daje prikaz aktuelnog stanja u udžbeničkoj literaturi, ukazuje na komparativne razlike među udžbenicima i pomoćnim sredstvima za srpski jezik i druge strane jezike, pruža jasne smjernice budućim autorima udžbenika, ali i njihovim korisnicima. Svojim istraživanjem A. Novaković je značajno doprinio spoznaji o simbiozi strukture, sadržaja, vizuelne opremljenosti i odgovarajuće distributivnosti jezičkog i ilustrativnog materijala koja karakteriše dobar udžbenički komplet.

Pored očigledno profesionalnog pristupa temi monografije, autora karakteriše i vrlo jasan jezički izraz, konciznost, preglednost i preciznost prezentovanja podataka.

Zbog svega navedenog, preporučujem štampanje monografije.

Dr. Vesna Krajišnik, vanredni profesor

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Vesna', followed by a stylized flourish or second part of the signature.